

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Continens I. Viam Perfectionis. II. Castellum Animæ siue septem
Mansiones. III. Exclamationes, vel Meditationes animæ ad Deum suum ...

Teresa <de Jesús>

Coloniæ Agrippinæ, Anno M.DC.XXVII.

Mansio Prima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37994

aliqua ipsarum inde proficiat, quo ipsum vel aliquantulum dilaudet ac sanctificet. Nouit porro Maieſtas eius, aliud me non intendere, nec ſpectare. Ceterum certiffimum & euidentiffimum eſt, ipſas, ſi quando quid bene & oportune hic dictum erit, facile intellecturas, id meum non eſſe, nec à me proficiſci, (cùm ſic de me opinandi nulla ratio ſubſit) ſed quòd tam tenui ſim ingenio, & ad ſimilem materiam tractandam adeò parum apta, vt, niſi Dominus pro ſua benignitate ac miſericordia hoſce in me defectus ſuppleat, nihil omnino poſſim.

MANSIO PRIMA.

Duo hæc complectitur Capita.

CAPVT I.

AGIT DE ANIMARVM NOSTRARVM PVLCHRITVDINE ET dignitate. Similitudinem quamdam adfert, è qua illa intelligatur. Adhæc oftendit, quantum ex eo quod illum intelligamus, donaq; & gratias quas à Deo recipimus cognoſcamus, boni ac commodi conſequi poſſimus. Denique demonſtrat, Caſtelli huius portam eſſe orationem.

CVM Dominum rogarem, vt pro me ipſe loqueretur, quòd ipſa nihil bene dicere poſſem, neu quomodo adimplere incipiam id quod iuſſa ſum facere, noſſem, illo ſuggerente, mihi occurrit, id quod in præſentiam dicam, vt aliquo ſolido fundamento reliqua quæ poſt dicturam, ſuperſtruantur. Quod eſt, conſiderare & imaginari, animam noſtram velut caſtellum eſſe, è ſolido quodam adamante, autlympidiſſimo cryſtallo conſtructum & concinnatum, cuius multa ſint habitacula & diuerſoria, quemadmodum & in cælo manſiones multæ & variæ ſunt. Etenim, ſi bene rem conſideremus, rariffimæ, anima iuſti aliud nihil eſt, quàm paradifus quidam, in qua qui Dominus ipſus eſt deliciatur, & voluptates ſuas capit. Quod cùm ita eſſe vobis appareat, quale ergo ſit oportet, cubiculum, in quo tam potens, ſapiens, mundus, omnibuſq; bonis adeò plenus, Rex ſeſe oblectat & commoratur? Equidem nihil inuenio, quo cum ingentē animæ pulchritudinē, immenſamq; eiufdem amplitudinem queam comparare. Et ſanè humanus intellectus, quantumlibet acutus & perſpicax, vix poteſt comprehendere; quemadmodum nec eo pertingere poteſt, vt perfectè Deum conſideret aut comprehendat,

S. M. Tereſa Opera.

x

cùm

S.
Theresia

Opera

IN VII

162

cum ipsemet nos ad suam nos imaginem & similitudinem creasset. Itaque si hoc ita se habeat, (vti reuera se habet) non est, qui in castelli huius pulchritudinem comprehendere volendo, nos torquamus, aut magnoperè laboremus. Nam tamen si talis inter castellum hoc & Deum sit differentia, qualis inter Creatorem & creaturam (cum non nisi creatura sit) satis tamen est, ad ingentem animæ dignitatem & pulchritudinem intelligendam, ipsammet diuinam Maiestatem re, ipsam ad imaginem suam conditam esse. Non parua sanè mētis confusio est, quòd nostrà culpà nos ipsas minimè intelligamus. Atque intolerabilis stupor esset, carissimæ, si quispiam, interrogatus quid seipsum ignoraret, aut quæ eum patria produxisset. Sanè si hoc ipsum signis quidam & bestialis stupor foret, is indubiè incomparabilior & intolerabilior in nobis est, dum scire negligimus, ecquid simus, sed corporeis hisce negotijs nos applicamus; & sic rudis quodammodo scimus, nos animam habere, nimirum tantum quia id ex diuinitate diuimus, & fides nos ipsum docet. Rarò saltem consideramus, quid aut qualia in anima illa esse queant bona, aut quis ipsam inhabet, ecquod illius sit pretium aut dignitas. itaque nullam aut certe valde modicam, in illius pulchritudine omnimodis conseruanda operam diligentiam adhibemus; cum illa omnis non nisi circa extrinsecum vultum exteriorum castelli huius ambitum, corpora hæc videlicet teneatur, setur.

Imaginemur igitur ac consideremus, castellum hoc (vti iam supra sinuauimus) diuersa habere habitacula & mansiones, quorum in alia loca alia infernè sunt, alia item ad latus; in illorum autem omnium in medio, præcipuum & primarium cubiculum esse, in quo inter diuinitatem animam secretissima negotia, maxime quæ arcana pertractantur. Nos vos similitudinem vobis meritis imprimatis, & ad ipsam reflexum lim; nam forsitan Domino placebit, vt eius ad miniculo aliquod illarum gratiarum, quas Deus in anima operari dignatur, ac quæ illarum sit discriminem, quousque quidem id possibile esse intelligi declarare possim; nam vt quis eas omnes intelligat, omnino impossibile est (tam eæ multæ & variæ sunt) multo minus aliquis qui in probus est, atque ego sum. Propterea non exigua vobis commiserit, si quando vos Dominus eas intelligere faciet, (quod sanè possibile est;) quibus verò hæc is gratiam negaturus est, magnam illius bonitatis laudandæ deprædicandæque hinc occasionem sument. Nam de eorum quæ in cælo sunt, & eorum quibus Sancti illic fruuntur, ratio nullum prorsus nobis damnum adfert; imò verò vt exultemus in idipsum, quo illi iam fruuntur, consequi etiam al laboremus, in quo

Anima ad
Dei similitudinem
condita est.

Homini
stupor in anima
rebus.

Omnes di
uinitatis gra
tias nemo
intelligere
potest.

estita quoque nobis minimè nocebit, considerare, fieri posse, ut Deus adeò potens se vermiculis quibusdam tam foetidis in hoc exilij loco communicet, ac familiarem reddat, eosque bonitate tam bona & misericordia adeò immensa diligit. Equidem mihi persuadeo, illum, cui nocumento erit intelligere, fieri posse, ut Deus isthoc in exilio hanc suis gratiam praestet, parum tum humilitatis, tum amoris in proximum, habere. Alioquin, qui fieri posset, non magnopere nos gaudere, videndo, Deum id genus gratias cuidam è fratribus nostris conferre, cum hoc non impediat, quominus & nobis eas conferat, & sua Maiestas illius magnalia cuilibet passim manifestet. Nam aliquando ideo tantum id faciet, ut haec omnibus patefaciat ac manifestet, quemadmodum de caeco nato, cui oculos restituit, ipsemet percontantibus Apostolis, num ob peccata ipsius, an parentum, haec ei caecitas immissa esset, respondit. Vnde interdum haec gratias confert, non tam, quòd sanctiores sint hi quibus eas confert, illis quibus eas negat; quam ut magnitudo ipsius hominibus innotescat, (ut in Apostolo Paulo & S. Maria Magdalena factum esse constat) nosque ipsum in creaturis suis laudemus ac celebremus. Dicat forsitan aliquis, haec exotica & impossibilia videri, bonumque esse, nullum paruulis & infirmis scandalum dari. Sed respondeo, minus damni secuturum ex eo quòd tales haec non credant, & velut impossibilia ducant, quam ex eo quòd illorum, quibus eas Dominus faciet, quique propterea deliciòse letabuntur, seque ipsos ad eum, qui tantam secum misericordiam fecit, (cum tanta illius potentia sit ac maiestas) magis amandum exstimulabunt, consulere commodo ac profectui negligamus. Quanto verò magis hoc me facere oportet, quòd cum talibus me loqui sciam, à quibus tale periculum timendum non est; eò quòd norint & credant, etiam multo maiora Deum amoris signa & argumenta ostendere. Hoc scio, eum qui hoc minimè credet, etiam id per experientiam & re ipsa non percepturum: nullum quippe Deus operibus suis terminum aut mensuram statui amat. Quapropter, carissimæ, quas Dominus hac via non conducet nunquam vobis id eueniat rogo.

*Magnalia
sua ut Deus
manifestet,
aliquando
gratiam
facit.*

Ut ergo ad pulchrum & amœnum castellum nostrum reuertamur, videndum iam nobis est, quo in ipsum modo intrare poterimus. Videbor fortassis quid stultum & extra propositum loqui: nam si castellum hoc, anima nostra est, certum est, nullum ad eam aditum patere, cum ipsamet castellum sit: perinde ac stolidū foret alicui dicere, locum illū ut ingrederetur, in quo iam de facto versatur. Sed noueritis oportet, magnā esse inter vnū versari, & alterum differentiā: multæ quippe sunt animæ, quæ in circuitu & ambitu castelli solū versantur (ubi nominatim sunt illi qui ipsū custodiunt & excubitores) quiq; de introgrediēdo multū non laborant,

*Quomodo
in castellū
patens ad-
itus.*

S.
Theresia

Opera

N VII
164

Anima
rationem
non exer
cens, est
velut para
lytica.

Oratio, ca
stelli huius
est porta.

Qua oratio
dici oratio
meretur.

& quid in tam pretioso loco rerum contineatur, aut quidquam intru
gat, neu quot aut quæ habitacula mansionesque comprehendat, agno
rant. Legeritis iam (non dubito) in nonnullis libris, de orandi modo
gentibus, animæ piæ passim consuli, ut ad seipsam introgre diatur. Denique
hoc ipsum est, de quo hic loquor. Monita pridem ex ore viri cum præ
eruditi intellexi, animas quæ se in oratione minimè exercent, ad
corporis paraly si aut apoplexia tacti esse; quod, tamen si pedes & manus
habeat, ipsas tamen mouere nequit; hinc illas per similes esse. Adhuc
animas, ad eò infirmas & rebus exterioribus ita affixas, nullo ut
ad seipsæ introgre di nequeant; eo quod consuetudo semper cum
mibus ac bestiis, quæ circum castellum sunt, agendi, quam inducunt
ipsis iam irradicata & insculpta est, ut ipsis bestiis iam similes factæ
larum naturam induisse videantur. Et, esto natura & origine ita
biles, ut non nisi cum solo Deo eas decere possit conuersatio, nullatenus
tamen hoc ipsis potest persuaderi. Quare si huiusmodi animæ ingens
miseriam suam intelligere, ei que remedium adhibere non fatigant
instar statuarum salis manebunt, quod caput ad seipsas non reuer
tant; quemadmodum & vxori Lot contigit, quia caput circumuolutum
respexit.

Quamobrem, quantum ipsa possum intelligere, porta quæ in
castellum hoc intratur, oratio est & consideratio: quo nomine ratio
tionem vocalem intelligo, quàm mentalem; ut enim oratio bona sit, quæ
consideratione fiat oportet; quia quæ non aduertit, quicum loquatur
quid petat, & quis sit ipse petens, & à quo petatur, quantumcunque
bia moueat, vix orationis nomen meretur. Nam esto interdum talis
ratio dici queat, quamuis adhuc quæ dixi, non aduertat, id inde fit, quod
hanc attentionem iam semel antè habuit. sed, qui ita cum Deo
loqui consuevit, tamquam si seruum suum alloqueretur, nullatenus
reflektat ac videat, malenè loquatur, sed, quidquid in buccam venit,
quod iam memoriter tenet, ut etiam alias postea ipsum repetere possit
effutiat, hanc orationis nomine non dignor, & non permitat Deus,
lus ut Christianus hoc orationem modo instituat. Inter vos namque
rissimæ, nullam quæ sit huiusmodi, Deo dante, fore spero, quod in
bilem de rebus interioribus, & ad animam spectantibus, identidem
gendi consuetudinem habeatis; quæ quidem optima est ratio, ad in
lem bestialitatem non incidendum.

Itaque, cum animabus istis claudis & mancis non sit nobis sermo
quæ (nisi Dominus ipse iusserit ut exsurgant, quemadmodum olim
guidum illum ad piscinam, qui octo & triginta ipsis annis ibi iace
surgere iussit) satis infelices & miseræ sunt, magnoque in periculo
sunt.

antur: sed cum alijs animabus, quæ in Castellum tandem aliquando intronituntur. nam, etsi adhuc in mundanarum turbarum medio versentur, ipsæ etiam innarent, bona subinde tamen desideria concipiunt, ut interdum, licet rariùs, Deo se commendent; & licet obiter tantum ac leuiter considerant quid sint; adhuc, subinde per mensem, orationem vocalem instituunt, quod cogitationem & animam mille negotiorum curis distractum habeant. Hoc ipsis penè commune & ordinarium est: nam rebus illis ita affixi & astricti sunt, ut, ubi illorum thesaurus est, illuc & cor ipsorum feratur. Quare nonnunquam apud se statuunt negotijs illis se exsoluere & expedire. Et sanè magni momenti res est, sui ipsorum cognitio, ac videre quod non recta incedant, ut sic ad castelli portam tandem pertingant. Vnde tandem in primas extimasque mansiones infernas ingrediuntur; sed simul cum ipsis, tot reptilia & vermes subeunt, ut nec castelli ipsos videre pulchritudinem sinant, nec quietem vllam indulgeant. Multum scilicet præstant, quod etiam intrauerint.

Videbitur hoc fortasse vobis, carissimæ, valde impertinens, quod, (quæ Dei benignitas) de numero illarum non sitis. Sed patienter ferte me: neque enim aliter vobis exponere & declarare interiora quædam orationis mysteria, prout quidem ego illa intelligo, nisi hac ratione & modo, possem: & adhuc det Deus, ut vel sic aliquid dicere valeam; quod enim declarare vobis hæc cupio, perdifficile & obscurum est, nisi aliquam eius habeatis experientiam. quæ si adsit, videbitis, non posse fieri minùs, quam obiter sic tangere ea, quæ Dominus misericordia sua faciat, ut nos minimè tangerent.

CAPVT II.

OSTENDIT, QUAM FOEDA RES SIT ANIMA IN MORTALI peccati statu agens; & quomodo Dominus cuidam aliquid quoad hoc indicare & persolvere voluerit. Agit præterea obiter de sui ipsius cognitione. Est autem caput hoc cum primis vile, quod notabilia quadam puncta contineat demum declarat, quomodo mansiones hæc intelligendæ sint.

A Ntequam verò ulterius progrediar, velim consideretis, quam informe & triste spectaculum erit, splendidum hoc & pulchrum adeo castellum, hanc Orientalem gemmam, hanc vitæ arborem, in ipsis viuis vitæ aquis (Deo inquam) plantatam, in mortale aliquod crimen prolapsam videre. Nullæ sunt tenebræ adeo tenebrosæ, nulla caligo tam caliginosa & atra, ut talis anima his non sit tetrior & obscurior. Plura hac de re scire non curetis, quàm, quod, etsi idem sol, qui antea ita ipsam illustrabat & insigniebat, adhuc in animæ illius centro sit; ita tamen ibi sit, quasi non esset, nihil scilicet ut de illius lumine ipsa participare possit,

Mundani
quomodo
tandem in-
tra castellum
hoc admis-
tantur.

S.
Theresia

Opera

N. VI
166

*Peccati
mortalis
anima.*

esto, ad illius Maiestate fruendum, adhuc tam apta & idonea sit, quæ vitrum crystallinum, ut in sole splendeat. Proinde nulla omnino opus iuuat: atque inde fit, ut, quæcumque bona opera hoc in peccati mortali statu facit, nihil omnino ei, ad celestem gloriam consequendam, conferant: nam quod à principio illo, quod est Deus, (à quo virtus nobis habet, quod sit virtus) non procedant, sed ab illo nos sequestramus, ut illius grata esse non potest. cum illius qui letale peccatum committit, tentio demum sit, non tam Deo, quam dæmoni gratificari & parari, qui sicut ipsamet tenebræ est, ita & misera anima tota sit tenebræ ligata.

*Anima in
mortali a-
gentis status
cuiusdam
quomodo
inducitur.*

Equidem noui personam quamdam, cui Dominus declaratus natus est, quis animæ foret status dum letaliter peccat. hæc dicebat: deri sibi, siquidem id homines intelligerent ac nosset, fore, ut si peccaret, tamen etiam grauissimas, ad occasiones peccandi, ipsam subire molestias ac mala oporteret. Vnde vehementer optabat, ut omnes qui in mundo sunt, id intelligerent: quod & vixissimæ, optare velim, ac Deum studiosè enixeque rogare propter ipsam in statu sunt, qui iam toti caligo & obscuritas facti sunt, uti & omnium opera. Nam quemadmodum omnes riuuli, à fonte pellucidissimo promanantes, clari quoque sunt & pellucidi; qualis haud dubio anima quæ in gratiæ statu est (inde namque fit, opera eius Dei & hominum oculis ita accepta esse, quod à fonte hoc vitæ procedant, in quo animæ ad instar arboris plantata est: neque enim virorem vllum, vel fructum haberet, nisi hinc ei prouenirent; nam hic eam sustentat, vique defatigetur, sed bonum continuò fructum adferat, efficit: hoc uerū quidquid ab anima, quæ culpā suā & demerito ab hoc fonte inclinatur, inque alia teterrima putidissimaque aqua sese transplantat, currat ac fluat, ipsamet corruptio, horror & turpitudine est. Considerandum porro hic est, fontem hunc, & rutilantem hunc solem, qui in animæ centro est, suum fulgorem & pulchritudinem, (quia intra ipsam semper est, nihilque illius pulchritudinem auferre & eripere potest) non amittere. at, si vitro Crystallino, ad solem exposito, nigrum quidam pannus oppandatur, certum est, solem, esto suos in hunc radios immittat, suam in vitrum operationem & effectum non operaturum.

*Lux sem-
per in ani-
ma est.*

Considerate & noscite vos ipsas, o animæ Iesu Christi sanguine demptæ, vestrique ipsarum vos misereatur. qui fieri potest, vos, cum intelligatis, operam non dare, ut isthoc à vitro crystallino velamento feratur? considerate, si vos hoc in statu mors occupet, fore, ut luce nunquam vobis exinde frui detur. Quam, o bone Iesu

deploranda res est, animam ab hac sequestrari & se moueri: quam destituta manent misera castelli habitacula? quā turbati sunt sensus? quā non colluuias in ipsis viuunt? ipsae verò potentiae, quae sunt velut praefecti, castellani, economi, & promicondi, quanta in cecitate agunt, quā dissolutè & libere feruntur? denique quem arbor fructum, nisi pro ratione fundi, in quo planta est, dæmone inquam, dare potest?

Audiui virum quemdam spiritualement dicentem, non tam mirari se ea quae quis in peccato mortali existens faciebat, quā m ea quae non faceret. Pro sua nos Deus misericordia à tanto malo liberet: quamdiu enim hic viuimus, nihil est quod hoc mali nomine queat appellari, quā hoc vnum, eò quod mala aeterna, nullum vnquam finem habitura, nobis adferat. Hoc est, carissimæ, quod nos timere oportet, hoc quod nostris in orationibus à Deo petere: nisi enim ipse custodierit ciuitatē, in vanum laborabimus eā custodiēdo, cū ipsa simus vanitas. Dicebat insuper illa persona de qua supra, duo se emolumenta ē gratia, quam sibi Dominus hoc indicādo praestiterat, collegisse: Primò, maximum quemdam timorē, ne quando eum vnquam offenderet; vnde numquam nō eum rogabat, ne se in peccatum labi sineret, praesertim cum tam terribilia ex eo videret damna pullulare. Deinde speculum quoddam ad humilitatem, cū videret, omne quod agimus bonum, suum nō à nobis ipsis, sed à fonte illo, iuxta quem haec animarum nostrarum arbor plātata est, & à sole illo, qui operibus nostris calorem afflat, principium habere. Aiebat, ita sibi clare hoc representatum esse, vt, cū aut ipsa aliquod bonum faceret, aut fieri ab alio videret, ad illius mox principium recurreret, atque liquidò perspiceret, hoc sine auxilio nihil penitus nos posse; indeque sibi proueniret, quod statim in Dei laudes prorumperet, & vt plurimum suipius, in bono quod ageret, non recordaretur, illiusque etiam obliuisceretur.

Quod vos hisce legendis & ego scribendis impenderemus tempus, carissimæ, frustra impensum, nec perditum foret, si duo haec puncta hinc consequi possemus. Qui docti sunt, & bono ingenio, satis quidem per se norunt, nec quoad illa edoceri opus habent; at nos mulieres, quae ita stupidae & obrutae sumus, de omnibus instrui oportet & edoceri. Vnde fortasse id genus similitudines nobis tradi, & ad nostram notitiam venire Dominus cupit: atque ad hoc, diuina eius bonitas gratiam nobis concedat. Enimuerò tam ad intelligendum difficiles sunt res haec interiores, vt eum qui tam parum gnarus & versatus est atque ego, multa superflua, & ad rem minimè pertinentia necesse sit dicere, vt vel sic demum aliquid ad rem faciens dicat: vnde Lector multa instructus patientiæ ad legendum accedat oportet, cū & ipsa eandem habeam,

vt scri-

*Peccatum
verè mali
nomine dig-
num.*

*Res interna
intellectum
difficiles
sunt.*

S.
Theresia

Opera

IN VII
libris

ut scribam ea quæ quid sint nescio. Nam certè, nonnunquam chartam in manus sumo, aliquid velut scripturiens; & ecce, hæreo mox velut stultus nesciens quid scriptura sim, aut vndenam ordiar. Permultum vellet interesse noui, me aliqua secretiora orationis mysteria, quoad possum, vobis declarare: etenim semper nobis occinitur & dicitur, quàm boni salutaris sit oratio, quin & ad illam tanto temporis spatio habenda certa quadam in constitutionibus nostris regula obligamur; interim quæ nobis non declaratur, quàm quod assequi ipsæ per nos possumus: Deum autem quæ Dominus in anima supernaturaliter operatur, nihil, aut parum, nobis declaratur. Si ergo hoc iam hic diuersimodè explicari exponatur, non mediocri sanè nobis solatio esse debet, celestis hoc officium, cuius penetralia & interiora tam parum mortalibus patet, nota sunt, tamen multi sunt, qui in eo versentur, considerare. Et licet alijs rebus quas scripsi, mihi Dominus dederit, aliquid ut intelligere aduertere tamen, nonnullas earum me non tam bene intellexisse cunctas, eas postea intellexi, eas præsertim, quæ obscuriores ac difficiliore sunt. Labor omnis in eo versatur, quòd, ut de ijs aliquid bene & propterea cere possim, multa (vt iam antè insinuari) iam aliunde satis non necesse sit adferre; quod, ob ingenij mei stuporem & ruditatem, fieri non potest.

*Quomodo
sint castelli
habituacula
disposita.*

Iam ergo ad nostrum plurium mansionum castellum reuertamur. Quas ita vos concipere aut imaginari non oportet, quasi vna post altera certo velut ordine & filo sequatur; sed oculos in centrum, vbi Regis eius locus ac conclaue est, conijcere; simulque considerare, quemadmodum palmæ fructus multis inuolucris & tunicis inuolutus est, quas omnes euoluat oportet qui pulpa quæ sub ipsis tegitur, vesci cupit; in circum hoc conclaue, vti & supra ipsum, multa esse habitacula (nam quæ ad animam spectant, semper plena, ampla & grandia concipiuntur sunt; cum quidquid de ipsa dicitur, per exaggerationem in immensum non extollatur; nam multo ipsa capacior est, quàm quidquid de eius pacitate & amplitudine imaginari poterimus:) ad omnes verò etiam res & mansiones suis se sol ille, qui in hoc palatio sedem suam habet, dijs diffundit. Animæ verò cuiusque, quæ orationem tenet, suorum, siue multum, cum primis necessarium est, ut non coarctetur, sed, cum eam Deus tanta esse dignitatis voluerit, liberè ne vlla restrictione, per omnia illius habitacula, tam supernè, quàm infernè, & ad latus vtrumque, ambulare permittatur. Diu vno in loco, etsi in sui ipsius cognitione foret, hæere non laborer: (imprimis etiam la, fateor, necessaria est (videant ut intelligant quid velim) etiam ipsa Dominus in interiori suo conclaui apud se detinet. Quantum

*Anima ca-
pacitas.*

*Sui cognitio
quam vti-
lis: non ta-
men obstat,
quo minus
Deus sub
inde consi-
derari pos-
sit.*

enim in sublimè animæ extollantur, nihil tamen aliud eas perficit quàm propria cognitio, nec, etiam si velint, aliud facere poterunt. Humilitas namq; ad instar apiculæ in alueari suo mellificantis, semper operatur & agit: hæc enim ni adsit, omnia nihil sunt & perdita. Verùm, quemadmodum apis propterea non omittit egredi, & ad florilegium euolare; sic & anima, esto in sui ipsius cognitione versetur, me suadente, interdum ad magnitudinem ac maiestatem Dei sui considerandam euolet. In hac namque melius, quàm in semetipsa, sui ipsius vilitatem perspiciet; adhuc, ab immundis illis infectis & vermibus, quæ ad prima habitacula, (quæ sui ipsius cognitio est) subrepunt, tutior erit & liberior. Nam, sicuti dixi, nimis quàm magna Dei misericordia est, quòd in hac se re exercere possit: nam, vt vulgari Hispanico, prouerbio dicitur, tanti est nimium, quanti minus. Et mihi credite, multo nos melius sic cū Dei gratia & ope, virtutem operaturas, quàm si vilitatis nostræ considerationi perpetuò semperque inhæreremus.

Nescio porro, num quæ dixi, satis apertè dicta sint vt intelligantur; cum tanti sit momenti hæc sui ipsius cognitio, vt eam vos numquam vellem omittere vel remittere, quātumcumque sublimè in cælos vos eleuari contingat: cum quamdiu in terra agimus, nihil magis quàm humilitas nobis necessarium sit. Vnde iterum dico & repero, non solùm valdè bonum, sed & per optimum esse, vt antè in habitaculum, in quo de hac sui ipsius cognitione tractatur, intrare procurem⁹, quàm vltèrius ad reliqua volumus: illa namque est via, quæ ad reliqua conducit. Et, si viâ tutâ & per planum incedere possimus; ad quid nobis alas ad cum periculo volandum petimus? Verum inquiramus potiùs, quomodo in illa quam dico re, magis proficiamus. Et certe, meâ quidem sententiâ, nunquam nos ipsæ plene, & prout oportet cognoscemus, nisi simul & Deum cognoscere studeamus: cum enim illius magnitudinem & maiestatem intuebimur in nostram ilico vilitatem & abiectionem oculos conijciemus; illius puritatem cum considerabimus, nostram mox immunditiam videbimus; denique quàm ipse se profundè humiliavit si perpendamus, ad oculum videre erit, quàm nos procul à vera humilitate distemus. Ceterum, duplex hinc cōsequetur fructus. Primus, quòd, sicut corpus quoddam album nigro appositum, albius; & e contra nigrum albo vicinum, nigrius apparet; sic faciliè ex hac nostri cū Deo comparatione, quanta inter vtrumque sit distantia, appareat. Alter, quòd intellectus & voluntas nostra, hac ratione, nobiliores & ad omne bonum magis dispositæ euadant, dum simul & nos ipsas & Deum nosse allaboramus. Numquam verò è miseriarum nostrarum vilitate & cæno egredi, incongruum & noxium est. Quemadmodum supra, dum de ijs qui in peccati mortalis

*Humilitas
in terra a
gentibus
quam ne-
cessaria.*

*E Dei cōsi-
deratione
nos ipsas me-
lius perspi-
ciamus.*

S. M. Teresa Opera,

y

statu

S.
Theresia

Opera

IN VI

170

*Humilitas
quodam est
noxia, quia
pessimam
est.*

*Diabolus
nostri ipso-
rum cog-
nitione quo-
modo abu-
satur.*

*Demonis
laquei in
prima ma-
nitione.*

statu agunt, agebamus, illorum riuos tenebrosos, nigricantes, per-
tesque esse diximus: sic & hic (esto non sint, sicut illae aquae: Deo
auertat; cum non nisi ad rem melius explicandam, hanc ego com-
munionem adferam) si in uilitatis nostrae miseria consideranda tem-
reamus, riuus noster carnosus erit, timoribus, pusillanimitate, ac-
re eum perpetim turbantibus; anxie scilicet circumspiciemus, ut
gratia sit quae obseruet, an verò nullus; num mihi hanc ingre-
ssam infeliciter sit successurum; an ad hoc vel illud opus animae
satis animi habeam; an non vanæ gloriæ aliqua hic materia sub-
æquum & consentaneum rationi sit, hominem adeò vilem & mi-
de re tam sublimi qualis est oratio, agere; num ceteris proprietatibus
habenda sim, quod communem alijs viam non ambulem; extraneis
que in re qualibet, etiam in virtutibus, sectari, periculo proxi-
solere: etenim, quod tam multis peccatis obnoxia sim, nihil aliud
secuturum, quam ut sublimius corruam: denique forsitan nec ip-
grediar, & alijs bonis quominus progrediantur, impedimentum
neque enim talem, qualis ego sum, particularia & singularia
stari necesse est. Quam multas, Deus bone! diabolus animae
tione decepit, & magnam facere iacturam compulit, omnia
hæc, illis videntur humilitas, nec non alia permulta, quæ huius-
possem. Quod sanè non aliunde prouenit, quam quod non
telligamus, nec aduertamus, astutam illam vulpem, nostri ipso-
gnitionem in damnum nostrum torquere, si semper in illa hære-
Neque verò id mirum est, cum & hoc & alia timenda sint. Quam-
moneo, carissimæ, ut in Christum Iesum, vnicum bonum nostrum
los conijciamus, ab illo enim, & à sanctis eius veram humilitatem
cemus: & ibi intellectus, ut antè dictum est, nobilior euadere
nec nostri ipsarum cognitio eum faciet meticulosum & inerte. Na-
quamuis hæc non nisi prima sit mansio, nihilominus & splendida
taque dignitatis ac pretij, ut, dummodo se à vermibus & insectis
ibidem sunt, anima expedire queat, haud difficulter ulterius pro-
ra sit.

Stratagemata, conatus, & artes dæmonis conantis impedire ne
animæ cognoscant, viasque suas perspectas habeant, terribiles sunt
primis hac mansione multa, quæ ipsa per experientiam didici & cog-
habeo, eaque apertissima, dicere possem. quare auctor vobis sum, ut
vnum eius habitaculum, sed, dona millia consideretis: diuersis
vijs & modis isthuc animæ ingrediuntur; omnes tamen bona cum
tione. Verum, cum diabolus semper mala intentione ducatur, non
haud dubiè in qualibet mansione dæmonum legiones habeat necesse

ad eas oppugnandum & impediendum, nec ex vna in alteram trans-
cant: quod autem misera anima illius technas non percipiat, hinc sex-
centis modis nobis laqueos & pedicas tendit. Quod illis animabus non
tam liberè & commodè facere potest, quæ conclauì & penitenti regi-
onibus sunt. Hic verò, quod adhuc à mundo absorptæ, eiusque de-
licijs immerse sint, & in honoribus ac vanitatum studijs adhuc euanes-
cant, hinc animæ milites & stipatores (sensus inquam, & potentia, quas
Deus ipsis dedit) natura sua satis virium non habent, eoque fit, vt istius-
modi animæ facili negotio expugnentur & succumbant. Proinde, esto
eæ quæ hoc in statu se videbunt, Deum offendere peccando nolint, ac
firmiter id proponant, adhuc opera quædam bona faciant; sæpius tamen
ad Maiestatem ipsius, (prout quidem ipsis integrum erit) recurrere, ac
benedictam eius matrem, nec non sanctos eius, in patronos & inter-
cessores assumere, ipsas oportet, vt illi pro clientibus suis certare ac
pugnare, aduersus hostilem vim, dignentur, cum ad ipsas tuendas
milites ac stipatores quos habent, nimis quàm imbecilles sint. Nam, vt
verum fatear, in quolibet statu & mansione vires nobis à Deo submit-
tantur & veniant necesse est; quas ipsius Maiestas nobis, pro sua mise-
ricordia, dare dignetur. Amen.

Ah, quàm misera est vita hæc, carissimæ, quam vivimus! Verùm,
quoniam de damno, quod nobis hinc sequitur quod quæ ad humilita-
tem nostrique ipsarum cognitionem spectant non satis intelligamus, a-
lio loco multa dicta sunt; hinc plura de ijs vobis hic non scribo, quamuis
ea sint huiusmodi, vt omnia in ijs sita sint, & maximè ea nobis condu-
cant; vtinam verò vel aliquid dictum à me sit, quod in vestram utilitatem
& profectum cedat!

Notandum verò, lumen iam inde à conclauì, in quo Rex ipse ha-
bitat, proueniens, satis tenuiter ad primam illam mansionem emica-
te: nam quamuis ipsa prorsus obscura ac tenebrosa non sit (vti esse
diximus, dum anima letalis in peccati statu agit) aliquo tamen mo-
do obscura est, vt eam qui in ipsa agit videre nequeat; idque non de-
fectu loci aut mansionis (nam non satis quod volo, declarare possum,
sed quia tot res noxiæ, colubri, viperæ, aliaque virulenta animalia, quæ
vna cum intrante subreperunt, illum non sinunt ad lucem reflectere.
Perinde ac si, quis locum à solis radijs vndeundique perlustratum ingre-
diens, ita denso oculos puluere obsitos & oppletos haberet, vt eos a-
perire non valeret. Locus ipse & mansio clara sunt, sed hanc ingressus
claritatem videre nequit, impredientibus cum feris illis & bestiis, quæ
oculos illius excæcant, quod, præter ipsas, nihil omnino videat. Non ali-
ter, meo iudicio, contingere in illa anima debet, quæ, esto in malo non

*Dei & san-
ctorum as-
silium im-
plorandum.*

*Cur lumen
prima mā-
sionis videri
non queat.*

fit statu, nihilominus ita mundi huius rebus implexa tenetur, ac diu-
rum, honorum, negotiorum (vti dixi) profundo ita inuoluta & immixta
est, vt, esto re ipsa suam ipsa videre pulchritudinem, eaque frui vel
eam illa impediunt, imò ne se quidem ipsa à tot impedimentis ac con-
culis expedire posse videatur. Par proinde est ac necessarium, vt, si
ad secundam mansionem & cameram transire ulterius velit, res opor-
tioneque minimè necessaria, pro suo quisque statu & conditione, illi
dicet ac refecerit. Tanti quippe hoc, vt ad primum conclave penetret
detur, refert, vt, nisi hoc facere semel incipiat, pro impossibili ducit
aliquando eò penetret, imò etiam in illa in qua est modò mansione
multis magnisque exponendus sit periculis, esto iam castellum inop-
tus. Fieri enim non potest, vt non semel atque iterum, ab animalibus
virulentis, inter quæ agit, lædatur ac mordeatur.

Quid ergo de nobis alijsque foret, carissimæ, quæ, cum iam ab
laqueis & pediculis liberæ, & iam alia secretiora castelli habitaculo
tius ingressæ simus, nostrâ ipsæ culpâ & demerito, rursus in istos
ac strepitus nos ingereremus; quemadmodum, peccatis nostris
merentibus, multi esse possunt, qui, post acceptas à Deo Operam
gratias, suâ culpâ & vitio ad hanc ruinam & miseriam recidunt. Illi
dem, quoad exteriora, satis liberæ & immunes sumus; faxit Deus, vt
quoad interiora simus, & ad hoc ipse, nobis gratiam concedat. Operam
operam, carissimæ, ne ob alios vos ipsas torqueatis ac sollicitudine
considerate, vix vllam castelli huius mansionem esse, in qua demerito
non oppugnent eos qui in ipsa versantur. Verum quidem est, in huius
nonnullis præsidarios & excubitores (ipsas inquam potentias, vnde
me credo dixisse) ad pugnandum & instructos esse, & vires habere
sed interea & nos à parte nostra aduigilare necesse est, vt nullus nos
por vel somnolentia occupet, ad illarum techinas & stratagemas
regenda, ac ne nos ipsi decipiant, dum in Angelos lucis se transi-
rant, multa quippe sunt quæ, sensim sese insinuando & subrepti-
do, maximo nobis nocumento esse possunt, & quidem ita clam-
non ante damnum percipiamus, quàm ipsum iam illatum sit. Illud
alio in loco vobis dixi, id esse ad instar limæ, quæ, quod nullam
dorem cieat, surda vocatur: vt iam tum in ipsis principijs, & cum
ad id reflectere nos oporteat. Aliquo, quo melius rem intelligam
exemplo eam confirmabo: Cuidam de Monialibus subinde
tem quendam ad austeritates subeundas imperum indit, vt
escere se non posse putet, nisi cum corpus & carnem suam veraciter
affligit. Hoc quidem principium bonum est; at, si Præposita
rit, ne qua, sine venia ac licentia sua, austeritates vllas sub-

*Turpe est
per peccata
gratia exci-
dere.*

*Diaboli
fraudes.*

moniali interea diabolus persuadeat, sibi in re adeò bona imperium superioris fas esse transgredi; vnde ipsa ei auscultans, clanculò ita in corpus sauit, vt & valerudinem destruat, & ad ea quæ regula præscribit, exequenda postmodum prorsus fiat inhabilis. Iam ergo videris, quem tandem exiguam res hæc in speciem bona ceperit. Alteri magnum perfectionis assequendæ zelum & desiderium inspirabit. Hoc quidem valdè bonum est: sed inde sequi posset, vt omnis quam in alijs Monialibus aduerteret, imperfectio, quantumvis exigua, enorme ei crimen & transgressio videretur; adhuc oculatissimè ad illas reflecteret, num in eas ipsæ incidant, & eas quamprimum ad Superiorem deferret. Et fieri nonnunquam posset, vt ne sua quidem errata ipsa videret; reliquæ verò ob magnum quo aguntur religionis zelum, quòd intentionem eius non intelligat, nimiam verò solitudinem illius videant, id non tam in bonam partem capeant. Quod autem diabolus hîc intendit, non sanè exiguum quid est; mutuum scilicet amorem & caritatem hoc pacto infrigidare & extinguere studet: quod sanè non mediocri damnum foret. Nouerimus oportet, carissimæ, veram perfectionem in vera Dei & proximi dilectione consistere; & eo nos perfectiores fore, quo duo hæc præcepta maiore cum perfectione seruabimus. Vniuersa nostra regula & Constitutiones alium scopum non habent, quàm vt media quædam sint ad isthuc maiore cum perfectione seruandum. Caueamus itaque nobis à zelis indiscretis, qui multum inferre nobis damni possunt: & vnaquæque sibi caueat & ad se reflectat. Quòd autem aliàs plura super hac re attulerim, hinc in ea hoc loco non ero longior. Porro mutuus hic amor tanti momenti est, numquam vt illius vos vellem obliuisci: nam fieri posset, vt, dum acutè in alijs minutias quasdam notamus, quæ aliquando nec imperfectio erunt, sed (quia ignorantes & indoctæ sumus) eas saltem in deteriore partem interpretabimur, & suam anima pacem amittat, & præterea alijs suam eripiat, ipsasque inquietet. Videre ergo, an non caro hæc perfectio constituta sit.

*Mutuum
amorem
tollere dia-
bolus stu-
det.*

*Caritas in-
ter religio-
sos magni
momenti
est.*

Possit & aduersus Superiorem hanc dæmon tentationem excitare; & tum multo maius ea periculum includit. quare magna hac in re opus est discretionem: si enim quæ agit directè contra regulam & Constitutiones tendunt, non semper in bonam ea partem accipienda sunt; sed ipsa secretò monenda, & si monita, sese non emendauerit, ad altiorum Prælatum deferenda est. atque hæc demum caritas est. Similiter si in sororibus res aliqua maioris momenti notaretur, eaque ob metum ne fortè tentatio sit ad superiorem deferri negligatur, hoc ipsum esset tentatio.

*Superior
pccans
quomodo
monenda.*

Seriò tamen cauendum (ne fortè nos diabolus decipiat) ne de id genus rebus inuicem colloquamur: hinc namque dæmon multum lucrari posset,

S.
Theresia

Opera
N. VII
166

De virtutibus a-
liorum non
loquendum.

posset, hacque ratione detractionibus mutuis ostium aperiretur, sed solum res indicanda (quemadmodum alias dixi) quae ei adferre remedium potest. Apud nos quidem (Deo laus) tantum rei huius periculum non est, utpote quae tam continuum seruamus silentium. nihilominus bonum est, excubemus, & omnem in partem, ne decipiamur, circumspiciamus.

MANSIO SECUNDA.

Vnum dumtaxat complectitur caput.

CAPUT VNICVM.

DECLARATIO, QUANTVM IN PERSEVERANTIA MANSIONIS sit, ut ad vltiores Mansiones pertingatur. quantum hic diabolus velint uocat. ad hoc quantopere expediat, in via iam tum in principio non errare, & tandem ad illas perueniamus. Ad hoc, quoddam proponit medium, quod quam efficacissimum esse, ipsa in se est experta.

Iam verò videamus & declaremus, quales sint animae, quae in secundam mansionem ingrediuntur, & quidnam in eadem agant. vixit quam paucissimis id possem decurrere, quod alio in loco vberius de hoc ipso sim locuta, & fieri non possit quin multa rursus hic dictura sim, quae alibi dixi; eorum enim quae alias dixi, nihil omnino recorder. Quia proinde id alio modo ac via declarare, ac nouo velut cum oblatione cognoscere possem, nobis me radio minimè futurum; sicuti omnes hac de re scripti libri, esto sint plurimi, semper nobis aequè accepti sint. De illis igitur erit sermo, qui se iam ad aliquod tempus in oratione exercuerit, & non lexere quidem quanti sua inter sit, in prima mansioni non haerere, nondum tamen apud se firmiter statuerunt, in illa non manere, sed huc saepe ad eam recurrunt, quod à peccandi occasionibus se non expellant; quod sanè per quā periculosum est. Nihilominus adhuc misericordia Dei misericordia est, quod colubros, & alia venenata animalia, quae subinde procurent, simulque, quantum in eorum fuga bonum suum intelligant. Hi ex parte longè plus laboris habent quam priores, etiam in periculo non versentur; tum quod ipsum iam agnoscere videantur, tum quod magna vltius progrediendi spes illis affulgeat. Plus in quoque laboris habent: eò quod priores sunt velut muti, qui nihil audiunt, & sua illis obmutescencia non tam grauis est, facileque eam ferunt, tum verò eorum labor est & poena qui quidè audiunt, loqui verò non valent non propterea tamen mutorum fors optabilior est quam surdorum; sanè multum sit, audire posse quaecunque nobis dicuntur. Hi ergo priores vocantem Dominum audiunt; nam quod semper introgre-

Quinam in
secunda
mansioni
agant.

Maiorem si
habent la-
borem, sed
minores peri-
culum prio-
ribus.

Audiunt
dum voca-
tem.